

Sygn. akt IX Ka 514 / 13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Barbara Plewińska / spr /

Sędziowie - SO Marzena Polak

- SO Rafał Sadowski

Protokolant - st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej Bożeny Mentel

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013 roku

sprawy **A. D.**

oskarżonego z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, art. 279 § 1 kk w zb. z art. 278 § 1 i 5 kk

w zb. z art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Brodnicy

z dnia 1 lipca 2013 roku sygn. akt II K 196 / 13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla punkty: IV, V i VI;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 514/13

UZASADNIENIE

A. D. został oskarżony o to, że:

I. W dniu 12 grudnia 2012 roku w miejscowości K. przy ul. (...) woj. (...) dokonał kradzieży z włamaniem do domu jednorodzinnego w ten sposób, że po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach balkonowych za pomocą kamienia polnego bądź kostki brukowej dostał się do wnętrza tego domu, a następnie po dokonaniu penetracji wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia dwa laptopy m-ki (...), (...), cyfrowy aparat fotograficzny m-ki (...) oraz srebrną monetę okolicznościową wraz z etui czym spowodowała straty na łączną kwotę 3900 złotych na szkodę K. K., przy czym czynu tego dokonał będąc uprzednio skazanym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G.z dnia 29 lutego 2008r. - sygn. akt IX K (...)za przestępstwa między innymi z art. 278 § 1, 3 i 5 kk, art. 278 § 1 i 3 kk na karę łączną 12 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 7 kwietnia 2011 r. do 21 czerwca 2012 r.

z zaliczeniem okresów od 14 czerwca 2004 r. do 14 grudnia 2004 r. od 29 grudnia 2004 r. do 26 sierpnia 2005 r., od 28 sierpnia 2005 r. do 10 stycznia 2006 r., od 19 października 2006 r. do 29 lutego 2008 r., od 11 marca 2002 r., do 06 kwietnia 2002 r., od 9 maja 2002 r. do 6 września 2002 r., od 24 lutego 2006 r. do 19 października 2006 r., od 8 lipca 2009 r., do 7 kwietnia 2011 r., (będąc warunkowo przedterminowo zwolniony,

- tj. o czyn z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

II. w dniu 08 stycznia 2013 roku w B. przy ul. (...) dokonał kradzieży z włamaniem do domu jednorodzinne w ten sposób, że po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach balkonowych za pomocą kamienia polnego bądź kostki brukowej dostał się do wnętrza tego domu, a następnie po dokonaniu penetracji wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia biżuterię złotą i srebrną w postaci obrączek, pierścionków, wisiorków, bransoletek, łańcuszków, zegarka męskiego oraz pałki gumowej koloru czarnego tj. przedmiotów o łącznej wartości 2860 złotych na szkodę M. M., przy czym czynu tego dokonał będąc uprzednio skazanym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G.z dnia 29 lutego 2008 r. - sygn. akt IX K (...)za przestępstwa między innymi z art. 278 § 1, 3 i 5 kk, art. 278 § 1 i 3 kk na karę łączną 12 lat 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 7 kwietnia 2011 r. do 21 czerwca 2012 r. z zaliczeniem okresów od 14 czerwca 2004 r. do 14 grudnia 2004 r. od 29 grudnia 2004 r. do 26 sierpnia 2005 r., od 28 sierpnia 2005 r. do 10 stycznia 2006 r., od 19 października 2006 r. do 29 lutego 2008 r., 11 marca 2002 r., 06 kwietnia 2002 r., od 9 maja 2002 r. do 6 września 2002 r., od 24 lutego 2006 r. do 19 października 2006 r., od 8 lipca 2009 r., do 7 kwietnia 2011 r., (będąc warunkowo przedterminowo zwolniony),

- tj. o czyn z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

III. w dniu 05 lutego 2013 roku w B. przy ul. (...) dokonał kradzieży z włamaniem do domu jednorodzinne w ten sposób, że po uprzednim wybiciu zespolonej szyby w skrzydle okna sypialni za pomocą kamienia polnego bądź kostki brukowej dostał się do wnętrza tego domu, a następnie dokonał penetracji wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia aparat fotograficzny m-ki (...), laptop m-ki (...), plecak młodzieżowy m-ki (...), pieniądze w kwocie 520 złotych oraz biżuterię złotą i srebrną w postaci pierścionków, obrączek, łańcuszków, bransolet, kolczyków, spinek, broszek, krzyżyków, zawieszek oraz damskiego zegarka srebrnego tj. przedmiotów o łącznej wartości 9749 złotych na szkodę M. i M. P., przy czym czynu tego dokonał będąc uprzednio skazanym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G.z dnia 29 lutego 2008 r. - sygn. akt IX K (...)za przestępstwa między innymi z art. 278 § 1, 3 i 5 kk, art. 278 § 1 i 3 kk na karę łączną 12 lat 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 7 kwietnia 2011 r. do 21 czerwca 2012 r. z zaliczeniem okresów od 14 czerwca 2004 r. do 14 grudnia 2004 r. od 29 grudnia 2004 r. do 26 sierpnia 2005 r., od 28 sierpnia 2005 r. do 10 stycznia 2006 r., od 19 października 2006 r. do 29 lutego 2008 r., 11 marca 2002 r., 06 kwietnia 2002 r., od 9 maja 2002 r. do 6 września 2002 r., od 24 lutego 2006 r. do 19 października 2006 r., od 8 lipca 2009 r., do 7 kwietnia 2011 r., (będąc warunkowo przedterminowo zwolniony),

- tj. o czyn z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk;

IV. w dniu 22 lutego 2013 roku w miejscowości K. przy ul. (...) woj. (...) dokonał kradzieży z włamaniem do domu jednorodzinne w ten sposób, że po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach tarasowych za pomocą kamienia polnego bądź kostki brukowej dostał się do wnętrza tego domu, a następnie po dokonaniu penetracji wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia portfel skórzany m-ki (...)z zawartością prawa jazdy o nr (...) na nazwisko K. C., dowodu osobistego seria i nr (...) na nazwisko K. C., karty bankomatowe Banku (...) na nazwisko K. C. pieniędzy w kwocie 300 złotych czym spowodował łączne straty w kwocie 500 złotych na szkodę K. C., przy czym czynu tego dokonał będąc uprzednio skazanym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G.z dnia 29 lutego 2008 r. - sygn. akt IX K (...)za przestępstwa między innymi z art. 278 § 1, 3 i 5 kk, art. 278 § 1 i 3 kk na karę łączną 12 lat 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od

7 kwietnia 2011 r. do 21 czerwca 2012 r. z zaliczeniem okresów od 14 czerwca 2004 r. do 14 grudnia 2004 r. od 29 grudnia 2004 r. do 26 sierpnia 2005 r., od 28 sierpnia 2005 r. do 10 stycznia 2006 r., od 19 października 2006 r. do 29 lutego 2008 r., 11 marca 2002 r., 06 kwietnia 2002 r., od 9 maja 2002 r. do 6 września 2002 r., od 24 lutego 2006 r. do 19 października 2006 r., od 8 lipca 2009 r. do 7 kwietnia 2011 r., (będąc warunkowo przedterminowo zwolniony),

- tj. o czyn z art. 279 § 1 kk w zb. z art. 278 § 1 i 5 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Brodnicy:

- uznał oskarżonego A. D. za winnego popełnienia zarzucanych mu w punktach od 1 do 3 aktu oskarżenia czynów z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, w myśl art. 279 § 1 kk, wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;

- uznał oskarżonego A. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie 4 aktu oskarżenia czynu, tj. przestępstwa z art. 279 § 1 kk w zb. z art. 278 § 1 i 5 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, w myśl art. 11 § 3 kk, na podstawie art. 279 § 1 kk, wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

Na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk w miejsce orzeczonych wobec oskarżonego kar jednostkowych sąd orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk, warunkowo zawiesił na okres 5 lat tytułem próby, oddając go jednocześnie w tym czasie, na mocy art. 73 § 1 kk, pod dozór kuratora sądowego.

Na mocy art. 72 § 2 kk sąd zobowiązał oskarżonego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonych: K. K. kwoty 3.350 złotych w terminie 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia tytułem naprawienia szkody w części dotychczas nienaprawionej, M. M. kwoty 2.310 złotych w terminie 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia tytułem naprawienia szkody w części dotychczas nienaprawionej, M. i M. P. solidarnie kwoty 9.249 złotych w terminie 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia tytułem naprawienia szkody w części dotychczas nienaprawionej.

Sąd zwolnił oskarżonego od opłaty sądowej, a wydatkami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył **na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia**

o karze oskarżyciel publiczny, zarzucając rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat tytułem próby, w stosunku do stopnia winy i społecznej szkodliwości przypisanych mu czynów, przez co orzeczona kara nie osiągnie w pełni celów wychowawczych i zapobiegawczych związanych ze społecznym oddziaływaniem kary.

Powołując się na w/w zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie jego pkt IV i VI.

Na rozprawie apelacyjnej, podtrzymując wniesiony środek odwoławczy, skarżący zwrócił się o uchylenie również rozstrzygnięcia zawartego w pkt V wyroku, dotyczącego nałożenia obowiązku naprawienia szkody jako obowiązku próby związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary łącznej i „orzeczenie ewentualnie” w to miejsce obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych na podstawie art. 46 § 1 kk (k. 463 v.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się zasadna.

Po przeprowadzeniu zgodnej z zasadami określonymi w art. 7 kpk oceny materiału dowodowego sąd orzekający poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i trafnie orzekł o winie oskarżonego.

Przekładające się na wysokość kary łącznej, wymierzone oskarżonemu kary jednostkowe zostały należycie wyważone i we właściwym stopniu uwzględniały wszelkie okoliczności dotyczące zarówno samego zdarzenia, jak i osoby oskarżonego. Adekwatne były one do stopnia społecznej szkodliwości jego czynów oraz zawinienia. Sąd I instancji prawidłowo ukształtował również orzeczenie o karze łącznej. Pomimo tego, nie sposób było jednak w pełni zaaprobować orzeczenia o karze. Prawidłowa analiza całokształtu okoliczności relewantnych z punktu widzenia art. 69 kk prowadziła - zdaniem sądu odwoławczego - do wniosku, że jedynie bezwzględna kara 2 lat pozbawienia wolności stanowić będzie w realiach sprawy odpowiednie zabezpieczenie realizacji wszystkich celów kary.

Sąd I instancji nazbyt optymistycznie ocenił stopień demoralizacji oskarżonego. Tymczasem jako osoba niepoprawna nie zasługiwał on w rzeczywistości, w ocenie Sądu Okręgowego, na wymierzenie mu po raz kolejny sankcji przy skorzystaniu z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary. Jego tryb życia ewidentnie świadczył o tym, że wykazuje on zupełny brak poszanowania dla porządku prawnego. Oskarżony, mimo młodego wieku, był już jednak wielokrotnie skazywany za popełnianie przestępstw skierowanych - tak, jak czyny osądzone zaskarżonym wyrokiem - przeciwko mieniu. Kilkakrotnie dostawał on szansę na resocjalizację w warunkach wolnościowych. Ani wymierzone mu kary nieizolacyjne, ani nawet odbycie części kary łącznej - obejmującej wprowadzone ostatecznie do wykonania wskutek niepoprawnego zachowania oskarżonego kary orzeczone za przestępstwa przeciwko mieniu - nie powstrzymały go przed dopuszczeniem się po zaledwie 6 miesiącach od opuszczenia zakładu karnego na mocy dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia, szeregu kolejnych przestępstw przeciwko mieniu.

Z poczynionych ustaleń nie wynikało, by do popełnienia tych przestępstw popychały oskarżonego jakieś wyjątkowe, obiektywnie rzecz biorąc, nadzwyczajne sytuacje

- tj. potrzeba natychmiastowego zdobycia środków finansowych, których oskarżony nie mógł z przyczyn od siebie niezależnych, mimo dołożenia należytej staranności, pozyskać w inny

- zgodny z prawem sposób. Ustalone okoliczności wskazywały na to, że mając trudności

ze znalezieniem „normalnego zatrudnienia o godziwych zarobkach”, z regularnego popełniania przestępstw uczynił on w istocie sposób na podreperowanie domowego budżetu

i uzupełnienie, stanowiących źródło utrzymania rodziny, dochodów żony, tak, by starczyło na pokrycie zwiększonych, w związku z jej chorobą, wydatków. Mimo, że był on osobą młodą, zdrową i posiadał ceniony na rynku pracy zawód (ślusarz) oraz doświadczenie w pracy przy ochronie osób i mienia, zamiast zintensyfikować wysiłki w celu

znalezienia legalnych źródeł większych dochodów, zdecydował on się na zdobywanie pieniędzy kosztem naruszenia prawa własności innej osoby, a więc w sposób co do bezwarunkowej niedopuszczalności korzystania z którego nie powinien mieć już w tym momencie żadnych wątpliwości. Takiej postawy, w ocenie sądu odwoławczego, nie można premiować. To, że jako osobie karanej faktycznie mogło mu być trudno znaleźć godziwą pracę i że pieniądze nie były mu potrzebne na własne przyjemności tylko na życie i leczenie żony, nie mogło usprawiedliwiać uciekania się do

pozyskiwania środków na utrzymanie w drodze popełniania przestępstw. Prokurator słusznie podniósł, że sytuacja osobista oskarżonego, jakkolwiek nie należało jej bagatelizować, obiektywnie rzecz biorąc nie mogła wcale zostać uznana za wyjątkową. Wiele innych osób, które również mają z różnych względów - czasem nawet odmiennie, niż

w wypadku oskarżonego, który ponosił konsekwencje własnej postawy życiowej, z powodów niezależnych od siebie - problemy ze znalezieniem zatrudnienia i duże potrzeby finansowe, nie narusza prawa. Znamiennym było, że oskarżony, nie posiadając stałej pracy pozwalającej mu zarobić na utrzymanie rodziny i kurację żony, nie próbował

nawet korzystać z legalnych źródeł wspomoczenia budżetu domowego poprzez pozyskanie środków na leczenie od zajmujących się udzielaniem takiej pomocy organizacji.

Brak było uzasadnionych podstaw, by przypuszczać, że choroba żony, która dotychczas nie tylko nie była w stanie

powstrzymać oskarżonego przed popełnianiem przestępstw, ale która w jego przekonaniu uciekanie się do nich przez kilka miesięcy usprawiedliwiała, stanowić będzie obecnie gwarancję, że mimo niewykonania kary będzie on

przestrzegał porządku prawnego. Oskarżony, jako osoba, która przebywała już w izolacji penitencjarnej, winien zdawać sobie sprawę z tego, z jakimi konsekwencjami dla jego chorej żony w dłuższej perspektywie wiązać się może

takie postępowanie.

Również i jego postawa po popełnieniu przestępstwa – tj. przyznanie się do winy, wyrażenie żalu, przeproszenie pokrzywdzonych i podjęcie w trakcie postępowania spłaty szkód – na tle pozostałych okoliczności relewantnych dla oceny odnoszącej się do oskarżonego prognozy kryminologicznej, nie stanowiła wystarczającej podstawy do tego, by uznać, że resocjalizacja w warunkach wolnościowych wystarczająca będzie do zabezpieczenia realizacji zapobiegawczych i wychowawczych celów kary. Racjonalne sformułowanie obecnie tylko na tej podstawie pozytywnej prognozy co do jego poprawnego zachowania na wolności i przyjęcie, że realne oddziaływanie wychowawcze wobec niego tym razem ograniczyć się może do wymiaru kary, która swoją dolegliwością uświadomi mu stopień naganności popełnionych czynów i wdroży go do przestrzegania prawa, było niemożliwe.

Samo dążenie do zaspokojenia interesów pokrzywdzonych, na co faktycznie większe szanse dawałby pobyt oskarżonego na wolności, nie mogło stanowić przesłanki odstąpienia od orzeczenia, pożądanego z wychowawczego punktu widzenia, kary bezwzględnej.

Podsumowując powyższe rozważania, stwierdzić należało, że w rzeczywistości brak było jakichkolwiek racjonalnych powodów do sformułowania pozytywnej prognozy kryminologicznej w stosunku do wyrażającego lekceważący stosunek do porządku prawnego oskarżonego. Gdy uwzględniono się całokształt okoliczności sprawy – nie tylko te związane

z sytuacją osobistą oskarżonego, ale bezpośrednio z jego osobą i popełnionymi przez niego czynami, kara łączna dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jawiła się jako zbyt łagodna w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk. Właściwości

i warunki osobiste, a także tryb życia oskarżonego – wbrew temu, co przyjął Sąd Rejonowy

- nie dawały podstaw do przyjęcia, że jest on osobą, która daje rękojmię przestrzegania prawa w razie niewykonania kary i przemawiały za orzeczeniem kary bezwzględnej.

Uwzględniając wniosek skarżącego, sąd odwoławczy dokonał zatem odpowiedniej zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie zawartego w pkt IV wyroku orzeczenia

o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności oraz zawartego w pkt VI wyroku rozstrzygnięcia wiążącego się

z zastosowaniem instytucji z art. 69 kk (oddanie pod dozór w okresie próby). Jednocześnie

– jak trafnie wskazał skarżący na rozprawie apelacyjnej - uchylić należało również zamieszczone w pkt V wyroku, wydane na podstawie art. 72 § 2 kk, orzeczenie ustanawiające obowiązek naprawienia szkody jako obowiązek próby.

Jakkolwiek merytoryczna zasadność zobowiązania oskarżonego do skompensowania pokrzywdzonym szkód nie budziła wątpliwości, niemożliwe było uwzględnienie złożonego dopiero wówczas przez prokuratora poza granicami apelacji wniosku, w którym zasugerował celowość nałożenia na oskarżonego przez sąd odwoławczy, po dokonaniu modyfikacji wyroku, takiego zobowiązania na podstawie art. 46 § 1 kk. Taka zmiana wyroku, jako zmiana na niekorzyść oskarżonego, była w myśl art. 440 kpk niedopuszczalna.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego też w pozostałym zakresie należało utrzymać go w mocy.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 635 kpk sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawiała za tym jego zła sytuacja materialna.